

УДК 352:316.356

[https://doi.org/10.52058/2708-7530-2025-2\(56\)-641-651](https://doi.org/10.52058/2708-7530-2025-2(56)-641-651)

Чечель Анна Олександрівна доктор економічних наук, професор, завідувач кафедри публічного управління та адміністрування, Навчально-науковий інститут управління Маріупольського державного університету
<https://orcid.org/0000-0003-4307-5574>

Табацький Максим Гарійович аспірант кафедри державного управління, публічного адміністрування та регіональної політики, Харківський національний економічний університет імені С. Кузнеця м. Харків,
<https://orcid.org/0009-0004-5153-6355>

ПОКРАЩЕННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ ПУБЛІЧНОГО УПРАВЛІННЯ ЧЕРЕЗ ІНФОРМАЦІЙНО-ОРГАНІЗАЦІЙНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ТА ПАРТНЕРСТВО З ГРОМАДЯНСЬКИМ СУСПІЛЬСТВОМ

Анотація. Ця стаття досліджує ключові аспекти партнерства між органами місцевого самоврядування (ОМС) та інститутами громадянського суспільства (ІГС), зосереджуючись на шляхах досягнення ефективної та взаємовигідної співпраці. Вона аналізує як теоретичні основи такого партнерства, так і практичний досвід його реалізації в різних країнах та на різних рівнях місцевого самоврядування. Розуміння взаємодії між цими двома секторами є критично важливим для розвитку демократії, забезпечення добробуту громадян та ефективного вирішення місцевих проблем. Стаття розглядає різні моделі партнерства, від консультативних до ко-менеджменту, аналізуючи їхні переваги та недоліки. Вона висвітлює фактори, що сприяють успішній співпраці, такі як чітке визначення ролей та відповідальності, прозорість процесів прийняття рішень, наявність спільних цілей та ресурсів, а також механізми моніторингу та оцінки результатів. Важливе місце відводиться питанням довіри та взаємної поваги між ОМС та ІГС, без яких ефективне партнерство неможливе. Одним з ключових аспектів, що розглядаються в статті, є подолання бар'єрів, що перешкоджають ефективній взаємодії. До таких бар'єрів належать: бюрократичні процедури в ОМС, обмежені ресурси ІГС, відсутність досвіду та навичок співпраці, недовіра між сторонами, а також політична нестабільність та корупція. Стаття пропонує конкретні рекомендації щодо подолання цих бар'єрів, включаючи вдосконалення законодавчої бази, розробку механізмів фінансової підтримки ІГС, створення платформ для діалогу та обміну досвідом, проведення тренінгів для представників ОМС та ІГС, а також забезпечення прозорості та підзвітності.

Крім того, стаття досліджує роль різних інституційних механізмів у розвитку партнерства, таких як консультативні ради, громадські слухання, громадські бюджетні процеси, спільні проекти та програми. Вона аналізує досвід застосування цих механізмів у різних контекстах та оцінює їх ефективність. Особлива увага приділяється питанням залучення громадян до процесу прийняття рішень та забезпечення їхньої участі у розвитку місцевих громад. Стаття також розглядає роль інформаційних технологій у покращенні взаємодії між ОМС та ІГС. Вона аналізує можливості використання онлайн-платформ, цифрових інструментів для комунікації та участі громадян, а також систем відкритих даних для підвищення прозорості та підзвітності. На завершення, стаття формулює висновки щодо основних факторів, що визначають успіх партнерства між ОМС та ІГС, та пропонує рекомендації для поліпшення їхньої взаємодії на практиці. Вона підкреслює важливість системного підходу до розвитку партнерства, що передбачає постійне навчання, адаптацію до мінливих умов та постійне вдосконалення механізмів співпраці. Ефективне партнерство між ОМС та ІГС – це не просто бажаний стан, а необхідна умова для розвитку сильних та самостійних місцевих громад, які здатні ефективно вирішувати свої проблеми та будувати краще майбутнє для своїх мешканців. Стаття закликає до активної співпраці всіх зацікавлених сторін для досягнення цієї мети.

Ключові слова: органи місцевого самоврядування, громадянське суспільство, інститути громадянського суспільства, інформаційно-організаційне забезпечення, територіальний розвиток, взаємодія, громадська участь, стратегічний розвиток, територіальна громада

Chechel Anna Oleksandrivna Doctor of Economics, Professor, Head of the Department of Public Management and Administration, Educational and Scientific Institute of Management, Mariupol State University, <https://orcid.org/0000-0003-4307-5574>

Tabatskyi Maksym Hariyovych Postgraduate student, Department of Public Administration and Economic Policy, Simon Kuznets Kharkiv National University of Economics, Kharkiv, <https://orcid.org/0009-0004-5153-6355>

IMPROVING THE EFFICIENCY OF PUBLIC ADMINISTRATION THROUGH INFORMATION AND ORGANIZATIONAL SUPPORT AND PARTNERSHIP WITH CIVIL SOCIETY

Abstract. This article examines key aspects of partnerships between local governments (LGs) and civil society institutions (CSIs), focusing on ways to achieve

effective and mutually beneficial cooperation. It analyzes both the theoretical foundations of such partnerships and practical experience of its implementation in different countries and at different levels of local government. Understanding the interaction between these two sectors is critically important for the development of democracy, ensuring the well-being of citizens and effective solutions to local problems.

The article examines different models of partnerships, from consultative to co-management, analyzing their advantages and disadvantages. It highlights factors that contribute to successful cooperation, such as a clear definition of roles and responsibilities, transparency of decision-making processes, the availability of common goals and resources, as well as mechanisms for monitoring and evaluating results. An important place is given to the issues of trust and mutual respect between LGs and CSOs, without which effective partnerships are impossible. One of the key aspects considered in the article is overcoming barriers that hinder effective interaction. Such barriers include: bureaucratic procedures in local government, limited resources of CSOs, lack of experience and skills of cooperation, mistrust between the parties, as well as political instability and corruption. The article offers specific recommendations for overcoming these barriers, including improving the legislative framework, developing mechanisms for financial support for CSOs, creating platforms for dialogue and exchange of experience, conducting trainings for representatives of local government and CSOs, as well as ensuring transparency and accountability. In addition, the article explores the role of various institutional mechanisms in developing partnerships, such as advisory councils, public hearings, public budget processes, joint projects and programs. It analyzes the experience of applying these mechanisms in different contexts and assesses their effectiveness. Particular attention is paid to the issues of involving citizens in the decision-making process and ensuring their participation in the development of local communities. The article also examines the role of information technology in improving the interaction between local governments and civil society organizations. It analyzes the possibilities of using online platforms, digital tools for communication and citizen participation, and open data systems to increase transparency and accountability. Finally, the article formulates conclusions on the main factors determining the success of partnerships between local governments and civil society organizations, and offers recommendations for improving their interaction in practice. It emphasizes the importance of a systematic approach to partnership development, which involves continuous learning, adaptation to changing conditions and continuous improvement of cooperation mechanisms. Effective partnerships between local governments and civil society organizations are not just a desirable state, but a necessary condition for the development of strong and independent local communities that are able to effectively solve their problems and

build a better future for their residents. The article calls for active cooperation of all stakeholders to achieve this goal.

Keywords: local governments, civil society, civil society institutions, territorial development, interaction, public participation, strategic development, territorial community

Постановка проблеми. Ефективне функціонування демократичного суспільства значною мірою залежить від взаємодії між органами місцевого самоврядування (ОМС) та інститутами громадянського суспільства (ІГС). Однак, на практиці, партнерство між цими двома важливими секторами часто стикається з численними перешкодами, що перешкоджають досягненню їхнього повного потенціалу. Ця стаття фокусується на постановці проблеми, визначаючи ключові виклики, які ускладнюють ефективну взаємодію ОМС та ІГС, та обґрунтовуючи необхідність пошуку нових шляхів до їхньої продуктивної співпраці.

Основна проблема полягає в розриві між декларованою метою партнерства – спільним вирішенням місцевих проблем та покращенням життя громадян – та реальною практикою взаємодії. Часто ОМС сприймають ІГС як просто один із джерел інформації, ігноруючи їхній потенціал як повноцінного партнера у процесі прийняття рішень та реалізації проектів. З іншого боку, ІГС стикаються з труднощами у доступі до інформації, ресурсів та можливостей впливати на політику ОМС. Цей розрив призводить до неефективного використання ресурсів, зниження рівня довіри між громадою та владою, та, як наслідок, до незадовільного вирішення місцевих проблем.

Серед ключових викликів, що ускладнюють ефективну взаємодію, можна виділити:

- бюрократичні бар'єри: Складні та непрозорі процедури в ОМС ускладнюють доступ ІГС до інформації та участі у процесі прийняття рішень. Затримки з відповідями на запити, відсутність чітких механізмів комунікації та застарілі правила часто призводять до розчарування та демотивації представників громадських організацій;

- недостатнє фінансування ІГС: Обмежені ресурси ІГС перешкоджають їхній участі у великомасштабних проектах та обмежують можливості для професійного розвитку та розширення діяльності. Відсутність стабільного фінансування з боку ОМС або інших джерел змушує ІГС зосереджуватися на пошуку короткострокових грантів, що не сприяє довгостроковому стратегічному плануванню;

- відсутність довіри та взаємної поваги: Недовіра між ОМС та ІГС, обумовлена минулим досвідом, корупцією та відсутністю прозорості, є серйозною перешкодою для ефективного партнерства. Відсутність діалогу та

взаєморозуміння перешкоджає побудові довірчих стосунків та спільній роботі над досягненням спільних цілей;

- відсутність механізмів координації та співпраці: Часто бракує чітко визначених механізмів координації та комунікації між ОМС та ІГС. Відсутність єдиної платформи для взаємодії, а також недостатня розробленість процедур обміну інформацією та спільного прийняття рішень, ускладнюють ефективну співпрацю;

- недостатня правова база: Законодавство часто не містить чітких положень, що регулюють взаємодію ОМС та ІГС, що призводить до правової невизначеності та ускладнює процес партнерства;

- недостатня компетенція представників ОМС та ІГС: Відсутність знань та навичок у сфері партнерства та комунікації з боку представників обох сторін ускладнює ефективну взаємодію;

Подолання цих викликів потребує комплексного підходу, який включає зміни в законодавстві, підвищення рівня обізнаності та компетентності, розробку нових механізмів координації та фінансової підтримки ІГС, а також створення атмосфери довіри та взаємної поваги між ОМС та ІГС. Дана стаття прагне проаналізувати ці проблеми більш детально та запропонувати конкретні рекомендації щодо їхнього вирішення для побудови ефективного партнерства, яке слугуватиме інтересам громадян та сприятиме розвитку демократичного суспільства.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Аналіз останніх досліджень та публікацій щодо партнерства органів місцевого самоврядування (ОМС) та громадянського суспільства (ГС) показує зростаючий інтерес до цієї теми та розмаїття підходів до її вивчення. Дослідження охоплюють широкий спектр аспектів, від аналізу теоретичних моделей співпраці до оцінки конкретних проектів та програм.

Дослідженням взаємодії органів місцевого самоврядування та громадянського суспільства присвятили свої роботи численні науковці, як вітчизняні, так і закордонні. Серед них можна виділити дослідників, що працюють у сфері публічного управління, політології та соціології, які вивчали різні аспекти цього партнерства, включаючи моделі співпраці, фактори успіху та бар'єри на шляху до ефективної взаємодії.

Дослідження цього питання ґрунтується на працях відомих вчених-економістів у сфері зв'язків з громадськістю: О. Бабікова, В. Бебика, Р. Войтовича, В. Карпенка, В. Комаровського, В. Королько, В. Малиновського, Я. Маліка, В. Мамонова, Н. Нижник, Г. Одінцова, П. Петровського, В. Шаповала та інших. Ці дослідники розглядають зв'язки з громадськістю як невід'ємну частину ефективного державного управління.

Проте, незважаючи на значну кількість досліджень, залишається деякий розрив між теоретичними розробками та практичною реалізацією ефективного партнерства. Багато досліджень вказують на поширені проблеми, такі як бюрократичні бар'єри, недостатнє фінансування ГС, відсутність довіри між сторонами та недостатня правова база. Тому важливим завданням є практичне застосування результатів досліджень для розробки ефективних інструментів та механізмів підтримки партнерства між ОМС та ГС на місцевому рівні. Врахування останніх досліджень дозволить розробити рекомендації щодо подолання визначених проблем та створення справжнього ефективного партнерства.

Мета статті – є всебічний аналіз та оцінка стану партнерських відносин між органами місцевого самоврядування (ОМС) та громадянським суспільством (ГС), а також розробка рекомендацій щодо покращення їхньої взаємодії для досягнення спільних цілей.

Виклад основного матеріалу. Ефективні зміни у громадах залежать від плідної співпраці між владою та громадянським суспільством. Спільна робота дозволяє ефективніше використовувати ресурси, поєднувати різні експертизи та досягати більшого у вирішенні актуальних проблем.

Роль і функції громадянського суспільства, хоча й відносно стабільні, постійно еволюціонують. Незважаючи на повільний темп багатьох реформ та завищені очікування щодо їхнього миттєвого ефекту, розвиток громадянського суспільства є безперервним процесом вдосконалення [3]. Сучасна тенденція полягає у посиленні впливу людського фактору на вирішення суспільних проблем. Згідно з сучасними філософськими концепціями, ключовим чинником еволюції громадянського суспільства є рівень реалізації людської свободи. Громадянське суспільство формується та розвивається завдяки індивідам, їх об'єднанням та соціальним спільнотам, які, спираючись на свої інтереси та спільні проблеми, створюють громадські організації.

Самоорганізоване та самоврядне громадянське суспільство не може і не повинно бути штучно формалізованим. Замість спроб нав'язування певних форм, держава повинна підтримувати громадянське суспільство в партнерстві, допомагаючи вирішувати суспільно важливі питання. Громадянське суспільство має виникати як результат суспільно-політичної активності громадян та цілеспрямованої державної підтримки. Тому розширення прав та функцій громадянського суспільства, особливо на рівні територіальних громад та інших органів місцевого самоврядування, має бути зосереджено на сферах, де громадська ініціатива є найбільш ефективною [2].

Для підвищення ефективності громадянського суспільства важливо звернути увагу на інститут омбудсмана (народного захисника), який успішно функціонує у багатьох країнах. Він став невід'ємною частиною юридичної

системи, представляючи інтереси громадянського суспільства перед виконавчою та законодавчою владою. Популярність омбудсмана зумовлена його демократичними рисами: незалежністю, гарантованим терміном повноважень (часто синхронізованим з терміном парламенту), правом законодавчої ініціативи (в деяких країнах), доступністю для всіх громадян, спрощеними процедурами розгляду звернень та безоплатністю послуг. Ці характеристики забезпечують ефективний захист прав людини від зловживань з боку державного апарату. Як зазначає Д. Роует, потреба в омбудсмені викликана необхідністю додаткового захисту прав громадян від «адміністративного свавілля у сучасній демократичній державі».

Ефективне функціонування демократичного суспільства значною мірою залежить від продуктивної взаємодії між органами місцевого самоврядування (ОМС) та громадянським суспільством (ГС). Партнерство між цими двома секторами є ключовим фактором успішного вирішення місцевих проблем, покращення якості життя громадян та розвитку демократичних інститутів. Однак, на практиці, реалізація такого партнерства часто стикається з численними перешкодами, що вимагають глибокого аналізу та пошуку ефективних шляхів до співпраці [5].

В основі успішного партнерства лежать спільні цілі та бачення розвитку громади. Існує декілька теоретичних моделей, що описують різні підходи до взаємодії ОМС та ГС:

- модель консультацій: ОМС консультуються з ГС з окремих питань, але остаточне рішення залишається за органами влади. Ця модель є найпоширенішою, але часто характеризується недостатньою участю ГС у процесі прийняття рішень;
- модель ко-менеджменту: ОМС та ГС спільно керують певними ресурсами або проектами, розподіляючи відповідальність та ресурси. Ця модель передбачає більшу взаємодію та спільну відповідальність;
- модель спільного вироблення політики: ОМС та ГС спільно розробляють політику та стратегії розвитку громади. Ця модель вимагає високого рівня довіри та взаєморозуміння між сторонами [4].

Вибір оптимальної моделі залежить від конкретного контексту, рівня розвитку громади, культури партнерства та наявності ресурсів.

Незважаючи на існуючі теоретичні моделі, ефективна взаємодія ОМС та ГС часто перешкоджається наступними проблемами:

- бюрократичні бар'єри: Складні та непрозорі процедури в ОМС ускладнюють доступ ГС до інформації та участі у процесі прийняття рішень;
- обмежені ресурси ГС: Недостатнє фінансування, відсутність кваліфікованих кадрів та обмежений доступ до інформаційних технологій обмежують можливості ГС у партнерстві з ОМС;

- недовіра та відсутність комунікації: Недовіра між ОМС та ГС, обумовлена минулим досвідом, корупцією та відсутністю прозорості, є серйозною перешкодою для ефективного партнерства. Відсутність відкритого та регулярного діалогу перешкоджає побудові довірчих стосунків;

- невизначеність ролей та відповідальності: Нечітке визначення ролей та відповідальності ОМС та ГС призводить до конфліктів та неефективної роботи;

- недостатня правова база: Відсутність чіткого законодавчого регулювання взаємодії ОМС та ГС створює правову невизначеність та ускладнює процес партнерства;

- відсутність механізмів моніторингу та оцінки: Недосконалі механізми моніторингу та оцінки ефективності партнерства перешкоджають своєчасній корекції та вдосконаленню процесу співпраці [6].

Для подолання вищезгаданих проблем та досягнення ефективного партнерства необхідно впроваджувати різні механізми та інструменти:

- вдосконалення законодавчої бази: Розробка чітких та прозорих правових норм, що регулюють взаємодію ОМС та ГС;

- створення платформ для діалогу та співпраці: Формування консультативних рад, робочих груп та інших платформ для обміну інформацією та спільного прийняття рішень;

- прозорість та відкритість інформації: Забезпечення вільного доступу ГС до інформації про діяльність ОМС, бюджетні процеси та плани розвитку громади;

- фінансова підтримка ГС: Розробка механізмів фінансової підтримки ГС для участі у спільних проектах та програмах;

- підвищення компетентності: Проведення тренінгів та навчання для представників ОМС та ГС з питань партнерства, комунікації та управління проектами;

- впровадження механізмів моніторингу та оцінки: Розробка та застосування індикаторів для оцінки ефективності партнерства та своєчасного внесення коректив;

- використання інформаційних технологій: Застосування онлайн-платформ та цифрових інструментів для покращення комунікації та залучення громадян до процесу прийняття рішень;

- залучення громадськості до процесу бюджетування: Впровадження механізмів громадського бюджетування, що дозволяє громадянам впливати на розподіл місцевих ресурсів;

- створення центрів підтримки ГС: Надання допомоги громадським організаціям у розробці проектів, залученні фінансування та взаємодії з ОМС [1].

Аналіз успішних кейсів з різних країн та регіонів дозволяє виокремити ключові фактори, що сприяють ефективному партнерству. Це можуть бути приклади успішного впровадження громадських бюджетів, реалізації спільних проектів з розвитку інфраструктури або покращення екологічної ситуації, а також встановлення ефективних механізмів комунікації між ОМС та ГС.

Розвиток громадянського суспільства потребує вдосконалення інститутів прямої демократії, особливо на місцевому та мікролокальному рівнях. Закон України «Про місцеве самоврядування в Україні» визначає лише обмежений перелік таких інститутів (загальні збори громадян, місцеві ініціативи, громадські слухання), кожен з яких потребує детальної регламентації для ефективного застосування. Як зазначається в Концепції реформування місцевого самоврядування 2014 року, недостатньо розвинені інститути прямої демократії, обмежена здатність громадян до колективних дій та співпраці з органами влади перешкоджають розвитку громад. Тому одним з ключових напрямків розвитку є максимальне залучення населення до прийняття управлінських рішень та розширення можливостей для прямої участі в управлінні [6].

Вирішення вищезазначених проблем є ключовим для формування дієздатної територіальної громади – процесу комунізації. Самоврядування має стати не лише формою функціонування громади, а й основою для розвитку громадянського суспільства. Самоврядування – це демократичний, політичний процес, що демонструє самостійне здійснення влади місцевою спільнотою. Оскільки місцева політична спільнота є мікромоделлю суспільства в цілому, ефективність самоврядування на місцевому рівні безпосередньо впливає на успіх демократії на загальнодержавному рівні.

Висновки. Ефективне партнерство між ОМС та ГС – це не просто бажаний стан, а необхідна умова для розвитку демократичного суспільства та покращення якості життя громадян. Для досягнення успіху необхідно:

- системний підхід: Впровадження комплексу заходів, що враховують конкретні умови та особливості розвитку громади.
- постійний діалог та комунікація: Створення стійких каналів комунікації між ОМС та ГС для регулярного обміну інформацією та обговорення важливих питань.
- взаємна довіра та повага: Побудова відносин, заснованих на взаємній довірі та повазі між представниками ОМС та ГС.
- моніторинг та оцінка: Регулярний моніторинг ефективності партнерства та своєчасне внесення коректив.
- постійне навчання та розвиток: Підвищення компетентності представників ОМС та ГС в сфері партнерства та менеджменту.

Реалізація цих рекомендацій сприятиме створенню справжнього партнерства між ОМС та ГС, що призведе до покращення якості життя громадян та розвитку місцевих громад. Це вимагає спільних зусиль від всіх зацікавлених сторін – органів місцевої влади, громадських організацій та громадян.

Література:

1. Левченко Д.С. Взаємодія громадськості та держави у сфері публічного адміністрування в Україні. Правове забезпечення адміністративної реформи. Південноукраїнський правничий часопис. 2019. №4. С.177-180 URL:http://www.sulj.oduvs.od.ua/archive/2019/4/part_2/41.pdf
2. Медведська В.Ю. Деліберативні механізми взаємодії влади та громадянського суспільства. Молодий вчений. 2019. № 9(1). С. 18–23.
3. Михайловська О. В. Деякі аспекти комунікативної взаємодії органів місцевого самоврядування та громадськості/ О.В. Михайловська / Науковий вісник Полісся. – Чернігів: ЧНТУ, 2016. – № 1 (5). – 136 с. Режим доступу : <http://nvp.stu.cn.ua/uk/component/k2/item/472-mihaylovska-o-v-deyaki-aspektikomunikativnoyi-vzaemodiyi-organiv-mistsevogo-samovryaduvannya-tagromadskosti.html>.
4. Фуртатов В.С. Удосконалення механізму взаємодії органів виконавчої влади та місцевого самоврядування / В.С. Фуртатов // Наукові праці [Чорноморського державного університету ім. Петра Могили комплексу «Києво-Могилянська академія»]. Сер.: Державне управління. - 2010. т. – 130, Вип. 117. – С. 66-70
5. Чепік-Трегубенко О.С. Удосконалення взаємодії органів публічної влади з інститутами громадянського суспільства. Науковий вісник Дніпропетровського державного університету внутрішніх справ. 2015. № 2. С. 120–126.
6. Шаульська Г.М. Деякі сучасні механізми взаємодії влади і громадянського суспільства в Україні: аналіз ефективності. Наукові записки Інституту законодавства Верховної Ради України. 2019. № 2. С. 180–189.

References:

1. Levchenko D.S. (2019). Vzaemodiya hromads'kosti ta derzhavy u sferi publichnoho administruvannya v Ukrayini [Interaction between the public and the state in the sphere of public administration in Ukraine]. *Pravove zabezpechennya administrativnoyi reformy. Pivdenoukrayins'kyi pravnychy chasopys – Legal support of administrative reform. South Ukrainian legal journal*. vyp. 4. 177-180 URL:http://www.sulj.oduvs.od.ua/archive/2019/4/part_2/41.pdf [in Ukrainian].
2. Medved's'ka V.YU. (2019). Deliberativni mekhanizmy vzaemodiyi vlady ta hromadyans'koho suspil'stva [Deliberative mechanisms of interaction between the authorities and civil society]. *Molodyy vchenyy – A young scientist*, No 9(1), 18–23 [in Ukrainian].
3. Mykhaylovs'ka O. V. (2016). Deyaki aspekty komunikativnoyi vzaemodiyi orhaniv mistsevoho samovryaduvannya ta hromads'kosti [Some aspects of communicative interaction of local self-government bodies and the public]. *Naukovyy visnyk Poliss Chernihiv: ChNTU – Polissya scientific bulletin. – Chernihiv: ChNTU № 1 (5).* – 136 s. URL: <http://nvp.stu.cn.ua/uk/component/k2/item/472-mihaylovska-o-v-deyaki-aspektikomunikativnoyi-vzaemodiyi-organiv-mistsevogo-samovryaduvannya-tagromadskosti.html> [in Ukrainian].
4. Furtatov, V.S. (2010), Improvement of mechanism of interaction of executive authorities and local selfgovernment authorities [Improvement of the interaction mechanism of executive

authorities and local self-government bodies]. *Naukovi pratsi "Chornomors'koho derzhavnoho universytetu im. Petra Mohyly kompleksu "Kyievo-Mohylians'ka akademiia"*. Ser. *Derzhavne upravlinnia – Scientific works [Petro Mohyla Black Sea State University of the Kyiv-Mohyla Academy complex]*. Ser.: *State administration*. 130(117), 66-70 [in Ukrainian].

5. Chepik-Trehubenko O.S. (2015). Udoshkonalennya vzayemodiyi orhaniv publichnoyi vlady z instytutamy hromadyans'koho suspil'stva [Improving the interaction of public authorities with institutions of civil society]. *Naukovyy visnyk Dnipropetrovs'koho derzhavnoho universytetu vnutrishnikh sprav – Scientific Bulletin of the Dnipropetrovsk State University of Internal Affairs*, 2, 120–126 [in Ukrainian].

6. Shaul's'ka H.M. (2019). Deyaki suchasni mekhanizmy vzayemodiyi vlady i hromadyans'koho suspil'stva v Ukrayini: analiz efektyvnosti [Some modern mechanisms of interaction between the government and civil society in Ukraine: an analysis of effectiveness]. *Naukovi zapysky Instytutu zakonodavstva Verkhovnoyi Rady Ukrayiny – Scientific notes of the Institute of Legislation of the Verkhovna Rada of Ukraine*, 2, 180–189 [in Ukrainian].

